

Canis Testamentum

Adapted from *Liber Facetiarum* by Poggio Bracciolini (ca. 1425 AD)

Erat sacerdos in Tuscia quidam rusticus sed opulentus. Hic caniculum sibi carum, cum mortuus esset, sepelivit in cimiterio. Sensit hoc episcopus, et, eius pecuniam volens, sacerdotem velut maximi criminis reum vocat. Sacerdos, qui animum episcopi satis noverat, quinquaginta aureos secum deferens, ad episcopum devenit; qui sepulturam canis
5 graviter accusans, iussit ad carcerem sacerdotem duci.

Hic sacerdos sagax, “O pater,” inquit, “ si nosceres prudentiam caniculi, non sepulturam inter homines accusares. Erat sapientissimus canis, et in vita, et praecipue in morte.” Charta monstrata, “Quid hoc est?” ait episcopus. “Testamentum,” inquit sacerdos, “in fine vitae condens, sciensque egestatem tuam, tibi quinquaginta aureos ex
10 testamento reliquit quos mecum tuli.”

Tum episcopus et testamentum et sepulturam comprobans, accepta pecunia, sacerdotem absolvit.

- 1 **sacerdos, sacerdotis (m):** *priest*
Tuscia, -ae (f): *Tuscany*
2 **cimiterium, -i (n):** *cemetery*
episcopus, -i (m): *bishop*
3 **reus, -i (m):** *a person involved in litigation; defendant; criminal*
4 **sepultura, -ae (f):** *burial*
5 **accuso, accusare, accusavi, accusatus:** *accuse; blame; criticize*
6 **nosceres . . . non accusares --** *If you were knowing . . . you would non criticize.*
7 **praecipue (ADV):** *especially*
8 **charta, -ae (f):** *document; piece of papyrus*
9 **egestas, egestatis (f):** *poverty*
11 **comprobo, comprobare, comprobavi, comprobatus:** *approve*